

پیوست شماره ۳۴- صورتجلسه نشست ۶۷ شورای آموزش پزشکی و تخصصی (۱۳۸۷/۳/۴)

موضوع :

مقررات و آئین‌نامه‌های دوره‌های آموزش تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

متن مصوبه :

۱- آئین‌نامه دوره‌های آموزشی تکمیلی تخصصی پزشکی (فلوشیپ) و ضوابط راه اندازی دوره های آموزشی آن به شرح پیوست به شماره های ۳۴ و ۳۵ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب کلیه مصوبات مغایر با آن ملغی خواهد بود. موارد ذیل در آئین نامه جدید مورد تأکید قرار گرفت:

الف) برای کلیه دوره های تکمیلی تخصصی مصوب و مواردی که در آینده به تصویب خواهد رسید، تشکیل کمیته تدوین و ارزشیابی با ترکیب، اهداف شرح وظایف بشرح مندرج در آئین نامه توسط دبیرخانه الزامی خواهد بود.

ب) آزمون دوره های تکمیلی تخصصی سالی یک نوبت، در نیمه اول سال ، بصورت متمرکز در دانشگاهها، در تاریخی که دبیرخانه تعیین و اعلام می نماید، شامل بخشهای کتبی و شفاهی بر گزار می شود و شروع دوره در همه برنامه های مصوب از آغاز سال تحصیلی بر طبق تقویم اعلام شده توسط وزارت متبوع خواهد بود.

تبصره: در سالجاری (پذیرش برای سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷) طبق روال قبل آزمون دو نوبت قابل انجام خواهد بود.

ج) طول دوره های تکمیلی تخصصی حداقل ۱۲ ماه و در موارد ضروری به پیشنهاد دانشگاه ، تشخیص کمیته تدوین و ارزشیابی رشته مربوطه و تأیید دبیرخانه قابل افزایش تا حداکثر ۱۸ ماه خواهد بود.

د) اعتباربخشی و شرایط راه اندازی دوره های تکمیلی تخصصی در دانشگاههای متقاضی این دوره ها براساس آئین نامه ضوابط راه اندازی دوره های تکمیلی تخصصی بشرح پیوست ۳۵ خواهد بود.

ه) کمیته های مذکور در بند الف موظف به تدوین پیش نویس برنامه آموزشی و ضوابط دوره های تکمیلی تخصصی بر اساس دستورالعمل و الگوی واحد مصوب کمیته تدوین و برنامه ریزی آموزشی خواهند بود. این برنامه های پیشنهادی باید به تصویب کمیته اخیر رسیده و پس از تنفیذ در کمیسیون دائمی معین شورا ابلاغ و بعد از ابلاغ ملاک آموزش و ارزشیابی این دوره ها حسب مورد خواهد بود.

و) راه اندازی دوره های تکمیلی تخصصی در دانشگاههایی که فاقد دوره دستگیری پایه می باشند، بشرط احراز کلیه شرایط دیگر مندرج در آئین نامه و ضوابط راه اندازی، تأیید کمیته تدوین و ارزشیابی رشته مربوطه و تصویب دبیرخانه میسر خواهد بود.

ز) ارزیابی دوره های مصوب قبلی تا یکسال بر اساس ضوابط جدید صورت خواهد گرفت و ادامه جذب فلوشیپ در این دوره ها منوط به احراز شرایط و ضوابط مندرج در آئین نامه (پیوست شماره ۳۴) خواهد بود.

۲: صدور مدرک فلوشیپ برای اعضای هیات علمی

ماده واحده: صدور مدرک فلوشیپ در صورت احراز شرایط ذیل برای متقاضیان با تأیید کمیسیون ۷ نفره منتخب شورا انجام می گیرد:

الف) احراز مرتبه استادی

ب) سابقه حداقل ۶ سال آموزش در دوره تکمیلی تخصصی مربوطه (هر سال معادل ۲ ماه دوره آموزشی)

ج) پیشنهاد رئیس دانشگاه

تبصره: دوره های کوتاه مدت در مراکز معتبر داخل و خارج کشور در عرصه مربوطه و تدریس در دوره های بالینی پیش نیاز (منحصراً در دوره قبل از راه اندازی فلوشیپ) با تأیید کمیته تدوین و ارزشیابی دوره مورد نظر قابل محاسبه خواهد بود.

۳-۴- داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه عمومی یا معافیت از آن برای آقایان

تبصره ۱

کلمه معافی به مفهوم معافیت دائم می‌باشد و داوطلبان دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسئولیت خود می‌توانند در آزمون پذیرش شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فراخوانده شدن به انجام خدمت وظیفه، این وزارتخانه هیچگونه تعهدی برای ترخیص آنان به عهده نخواهد گرفت.

تبصره ۲

داوطلبانی که در حال انجام خدمات قانونی، شامل خدمت نظام وظیفه عمومی یا پیام آوران بهداشت می‌باشند، در صورت ارائه گواهی حسب مورد مبنی بر اتمام خدمت تا ۳۱ شهریور (قبل از شروع دوره) مجاز به شرکت در آزمون پذیرش فلوشیپ خواهند بود.

تبصره ۳

آن دسته از متقاضیانی که به عنوان ماده یک قانون نحوه تأمین اعضاء هیأت علمی مشغول انجام خدمت نظام وظیفه در دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی می‌باشند، در صورتی که تا تاریخ ۳۱ شهریورماه (قبل از شروع دوره) حداقل معادل طول دوره خدمت وظیفه مصوب ستاد فرماندهی نیروهای مسلح (در حال حاضر ۱۸ تا ۲۱ ماه) را گذرانده باشند، می‌توانند به طور مشروط در آزمون شرکت و در صورت قبولی و نداشتن منع قانونی از نظر اداره نظام وظیفه، طبق مقررات شروع به آموزش نمایند. مدت آموزش جزء مدت باقیمانده تعهدات مربوط به قانون فوق‌الاشاره در دانشگاه محسوب نمی‌گردد.

تبصره ۴

حائزین رتبه‌های اول تا سوم امتحانات دانشنامه تخصصی هر رشته پیش‌نیاز در هر سال تحصیلی، چنانچه مشمول خدمت وظیفه عمومی باشند، با رعایت سایر شرایط مندرج در این آئین‌نامه می‌توانند به طور مشروط در آزمون پذیرش فلوشیپ ثبت‌نام و شرکت نمایند. مصادیق این تبصره در صورت قبولی با استفاده از ماده یک قانون نحوه تأمین اعضاء هیأت علمی، تا تاریخ ۳۱ شهریورماه (قبل از شروع دوره) از خدمت ترخیص و شروع به آموزش خواهند نمود.

۴-۴- در آزمون پذیرش فلوشیپ محدودیت دفعات شرکت وجود ندارد.

۴-۵- نداشتن نقص عضو مؤثر حرفه‌ای بر حسب رشته پیش‌نیاز

۴-۶- عدم اشتغال همزمان به تحصیل در یکی از رشته‌های فوق‌تخصصی پزشکی و دوره‌های فلوشیپ و دکترای (علوم پایه) پزشکی

تبصره

دارندگان گواهی دوره فلوشیپ رشته‌های مختلف، یا کسانی که دوره مذکور را با موفقیت طی نموده‌اند، و یا قبول‌شدگان آزمون نهایی (دانشنامه) فوق‌تخصصی در یکی از رشته‌های پزشکی (به استثناء قبول‌شدگان آزمون نهایی رشته فوق‌تخصصی بیماریهای قلب و عروق) مجاز به شرکت در آزمون پذیرش فلوشیپ نمی‌باشند.

۷-۴- شرط شرکت در آزمون پذیرش دستیار دوره‌های فوق تخصصی و فلوشیپی ارائه گواهی از سوی معاونت سلامت مبنی بر اتمام کلیه تعهدات حداکثر تا تاریخ ۲۵ شهریورماه (قبل از شروع دوره) می‌باشد، بدیهی است شروع دوره پذیرفته‌شدگان آزمون‌های مذکور منوط به ارائه گواهی فوق‌الذکر می‌باشد.

تبصره

آن دسته از شرکت‌کنندگان آزمون دانشنامه تخصصی هر رشته پیش‌نیاز در همان سال تحصیلی که حداکثر جزء ۱۰٪ نمره برتر آزمون مذکور می‌باشند، منحصراً جهت یک نوبت از شرط مندرج در بند ۷-۴ معاف هستند.

ب) شرایط اختصاصی

ماده ۵)

اعضاء هیأت علمی رسمی (قطعی یا آزمایشی) یا پیمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و نیز داوطلبانی که با استفاده از شرایط تبصره ۴ بند ۳-۴ قصد ورود به دوره را دارند می‌بایست هنگام ثبت‌نام، یکی از مدارک مستند ذیل را حسب مورد ارائه نمایند:

الف) حکم استادیاری رسمی (قطعی یا آزمایشی) یا پیمانی و اعلام نیاز دانشگاه محل خدمت
ب) گواهی رتبه برتر در رشته پیش‌نیاز به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ماده ۶)

داوطلبان مشغول خدمت در یکی از وزارتخانه‌ها، سازمانها و نهادها در هنگام ثبت‌نام موظف به ارائه معرفی‌نامه از سازمانهای ذیربط مبنی بر موافقت با مأموریت آموزشی خود در صورت قبولی در آزمون پذیرش می‌باشند.

ماده ۷)

شرایط متقاضیان غیرایرانی برای ورود به دوره‌های فلوشیپی به شرح زیر است:

الف) دارا بودن کلیه شرایط و ضوابط ادامه تحصیل در کشور جمهوری اسلامی ایران.
ب) دارا بودن کلیه شرایط و ضوابط مندرج در این آئین‌نامه .
ج) ارائه معرفی‌نامه از طرف اداره کل امور دانشجویان داخل و تأییدیه دبیرخانه
د) ثبت نام در زمان مقرر و شرکت در آزمون مربوطه و معرفی و به عنوان پذیرفته شده از سوی دانشگاه محل برگزاری آزمون به دبیرخانه.
ه) پرداخت شهریه و هزینه‌های تحصیلی (برای این دسته از افراد به عهده خود داوطلبین می‌باشد) براساس تعرفه اعلامی از طرف دبیرخانه و مصوبه هیأت امنای دانشگاه مربوطه. .
ه) بعد از اتمام دوره، حق اشتغال به حرفه پزشکی در جمهوری اسلامی را نخواهند داشت .
ج) آزمون پذیرش

ماده ۸:

پذیرش در دوره های فلوشیپ براساس آزمون ورودی توسط دانشگاههای مجری و بشرح زیر خواهد بود:

۸-۱: مراکز آموزشی دارای مجوز رسمی دوره های فلوشیپ مورد تأیید دبیرخانه، طبق ضوابط مندرج در ماده ۲۵ این آئین نامه و تبصره های آن موظف به برگزاری آزمون ورودی به صورت غیرمتمرکز در اردیبهشت هر سال (یا زمان مناسب دیگری که توسط دبیرخانه تعیین و اعلام می گردد) خواهند بود.

تبصره ۱

آزمون پذیرش در کلیه رشته ها به صورت کتبی و شفاهی برگزار می گردد. دانشگاهها موظفند شیوه برگزاری آزمون را هنگام ثبت نام اعلام نمایند.

تبصره ۲

در موارد استثنا که توسط شورا تعیین می گردد، آزمون بصورت متمرکز و توسط دبیرخانه، با مراعات کلیه ضوابط مندرج در این آئین نامه برگزار خواهد شد.

۸-۲ پذیرش نهایی قبول شدگان آزمون پذیرش فلو با محاسبه نمره آزمون کتبی (۱۰۰ سؤال) با ضریب ۲ و آزمون شفاهی (به صورت مصاحبه ساختارمند یا آزمون ایستگاهی) با ضریب یک و با رعایت کلیه مقررات انجام می پذیرد. محاسبه نمره هر داوطلب برحسب فرمول ذیل خواهد بود:

$$\frac{(\text{نمره شفاهی} + \text{نمره کتبی} \times ۲)}{۳}$$

۳

۸-۳ - سایر مقررات ضروری آزمون پذیرش فلوشیپ

رعایت موارد ذیل در برگزاری آزمون ورودی فلوشیپ ضروری است:

الف) برگزاری آزمون در هر دانشگاه بطور متمرکز انجام شود.

ب) زمان برگزاری و منابع آزمون ورودی برای تمامی رشته های مشابه یکسان باشد. این منابع توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام می گردد (بر اساس آئین نامه اجرائی منابع درسی و آزمون .....).

ج) سه برابر ظرفیت پذیرش از بالاترین نمرات آزمون کتبی برای آزمون شفاهی معرفی شوند.

د) آزمون شفاهی بصورت مصاحبه ساختارمند یا آزمون ایستگاهی انجام شود.

ه) رسیدگی به اعتراضات به عهده هیأت امتحنه مربوطه حسب مورد بوده و در صورت اعتراض مجدد مرجع رسیدگی معاونت آموزشی دانشگاه خواهد بود.

و) مستندات مربوط به آزمون شامل سؤالات کتبی، شفاهی و نمرات داوطلبان در مدت زمان مقرر که همه ساله نحوه و تایخ آن توسط دبیرخانه اعلام می گردد بصورت الکترونیک به دبیرخانه ارسال گردد.

تبصره

تحلیل سؤالات آزمون براساس دستورالعمل ارسالی از طرف دبیرخانه باید در دانشگاه انجام و نتایج آن به اساتید طرح و گروه های آموزشی حسب مورد منعکس گردد. ۱۰٪ از سؤالاتی که در تحلیل بر اساس دستورالعمل بیشترین امتیاز را کسب نموده اند (در هر رشته) بصورت جداگانه و محرمانه به دبیرخانه ارسال گردد.

ماده ۹)

هر داوطلب می‌تواند با توجه به رشته تخصصی پیش‌نیاز و ظرفیت‌های تعیین شده، یکی از رشته‌های تکمیلی تخصصی را انتخاب و در آزمون پذیرش شرکت نماید.

ماده ۱۰)

ثبت‌نام در دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور که دارای مجوز آموزشی از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی در رشته مربوطه می‌باشند طبق اعلام عمومی (از طریق جراید) در نیمه اول بهمن‌ماه هر سال انجام می‌شود.

ماده ۱۱)

پس از ثبت‌نام و انتخاب رشته، تغییر رشته به هیچ عنوان مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۲)

دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزارکننده آزمون موظفند پس از اتمام تاریخ ثبت‌نام، مدارک داوطلبان را حداکثر تا پانزدهم اسفندماه برای بررسی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند.

۱-۱۲- اعضای هیأت علمی رسمی آزمایشی، رسمی قطعی و پیمانی دانشگاهها به میزان حداقل ۵۰٪ ظرفیت هر رشته - محل در صورت کسب ۸۵٪ حد نصاب نمره قبولی مورد پذیرش قرار می‌گیرند.
بدیهی است در صورت پرنشیدن ظرفیت اعضای هیأت علمی و نیز عدم احراز حدنصاب، از بین داوطلبان آزاد، پذیرش به عمل خواهد آمد.

تبصره ۱

در شرایط مساوی، اولویت با اعضای هیأت علمی تمام وقت جغرافیایی می‌باشد.

تبصره ۲

متقاضیان استفاده کننده از سهمیه اعضای هیأت علمی مشمول ماده ۱-۱۲ موظف به سپردن تعهد به میزان سه برابر مدت آموزش به دانشگاه مربوطه هستند.

۲-۱۲- دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزارکننده آزمون موظفند طی مدت دو هفته پس از برگزاری آزمون، اسامی افراد واجد شرایط پذیرش هر رشته را حداکثر تا سقف از پیش اعلام شده به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام نمایند. اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی به دانشگاه‌ها و اسامی پذیرفته‌شدگان مشمول خدمات قانونی برای ترخیص به معاونت درمان دانشگاه یا سازمان محل خدمت از طرف دبیرخانه طی دو هفته از زمان دریافت نتایج انجام خواهد شد.

بخش سوم: دوره آموزشی

الف) ثبت‌نام پذیرفته شدگان

ماده ۱۳)

دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند نسبت به ثبت نام پذیرفته شدگان آزمون در نیمه اول شهریور همان سال اقدام نمایند.

۱-۱۳- دانشگاههای محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته شدگان آزمون که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله اول مهرماه تا ۵ آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند، حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.

۲-۱۳- فلوشیپ، تمام وقت است و اشتغال همزمان به امور دیگر (مانند طبابت خارج از دانشگاه، سایر امور اداری، انتقاعی و امثال آن) موجب ابطال پذیرش خواهد شد. کسانی که در مراکز آموزشی، بهداشتی و درمانی و یا سایر مراکز مسئولیت اداری و اجرایی دارند نمیتوانند به طور همزمان به تحصیل در رشته تکمیلی تخصصی بپردازند.

ب) تعهدات

ماده ۱۴)

مستخدمین رسمی دانشگاههای علوم پزشکی ملزم به سپردن تعهد محضری به میزان دوبرابر مدت آموزش به محل استخدام میباشند و دانشگاه محل استخدام موظف به پرداخت ۵۰٪ کلیه هزینههای تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل می باشد.

۱-۱۴- شاغلین مشمول ماده ۶ این آئین نامه ملزم به سپردن تعهد به محل استخدام خود هستند و سازمان مربوطه موظف به پرداخت کلیه هزینههای تحصیلی، برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل می باشد.

۲-۱۴- متقاضیانی که با استفاده از تبصره ۳ یا ۴ بند ۳-۴ این آئین نامه در دورههای تحصیلات تکمیلی تخصصی پذیرفته میشوند موظف به سپردن تعهد به میزان دوبرابر مدت آموزش به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میباشند.

۳-۱۴- اخذ تعهد از پذیرفته شدگان به نحوی است که در صورت اضافه شدن به تعهدات قبلی در مجموع از ۱۰ سال تجاوز ننماید.

۴-۱۴- میزان شهریه داوطلبان آزاد را هرساله دبیرخانه کارشناسی و اعلام و هیأت امناء دانشگاه محل تحصیل تعیین می نماید.

ج) شروع دوره

ماده ۱۵)

پذیرفته شدگان آزمون از اول سال تحصیلی موظفند پس از ثبت نام دوره آموزشی را شروع نمایند.

تبصره ۱

عدم ثبت نام پذیرفته شدگان در موعد مقرر، یا عدم شروع دوره ثبت نام شدگان به دلایل غیرموجه برای پذیرفته شدگان آزمون حداکثر تا آخر مهرماه به منزله انصراف قطعی تلقی می شود.

تبصره ۲

مهلت شروع به آموزش افراد جایگزین حداکثر تا سی آبان ماه همان سال تحصیلی می باشد.

تبصره ۳

شروع سال تحصیلی بر اساس تقویم دانشگاهی است که از طرف وزارت متبوع هر ساله اعلام می شود .

د) آموزش دوره

ماده (۱۶)

آموزش دوره بر مبنای برنامه و محتوای آموزشی آن دوره که توسط کمیته تدوین و ارزشیابی پیشنهاد و توسط کمیسیون تدوین و برنامه ریزی آموزشی (طبق ماده ۲۴ و تبصره های آن) تأیید می گردد، خواهد بود . هر دانشگاه می تواند تا ۲۰ درصد تغییر در برنامه آموزشی مصوب مبنا بنا به تشخیص ، ضرورت و مقتضیات خود ایجاد نماید.

۱-۱۶- طول دوره رشته های فلوشیپ ۱۲ تا ۱۸ ماه کامل است که در برنامه مصوب تعیین می شود .

تبصره

گروه آموزشی مجاز است براساس توانایی های علمی و عملی فلو در رابطه با تمدید دوره آموزشی وی تصمیم گیری نماید اما در هر صورت سقف دوره نباید از ۲۴ ماه بیشتر باشد . چنانچه در حین دوره، گروه آموزشی به هر دلیل موجه ادامه دوره فلو را صلاح نداند می تواند مراتب را با ذکر دلیل به دانشکده پزشکی منعکس نماید تا موضوع در شورای آموزشی دانشگاه با حضور مدیر گروه و مسئول آموزش رشته مربوطه مطرح و در صورت موافقت شورا به دوره وی خاتمه داده شده و مراتب به دبیرخانه اعلام و در صورت سپردن تعهد به سازمان یا دانشگاه علوم پزشکی جهت هرگونه اقدام لازم به آنها نیز اعلام گردد.

۲-۱۶- فلو موظف است وظایف آموزشی، پژوهشی و درمانی اعم از آموزش دوره های پایین تر، برگزاری کلاس های نظری، کارآموزی های بیمارستانی و درمانگاهی و کشیک را مطابق برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام دهد.

۳-۱۶- به منظور آموزش فعالیت های پژوهشی و توسعه دانش در عرصه مربوطه، داشتن یک طرح تحقیقاتی برای هر فلو تحت نظارت یکی از اعضاء هیات علمی گروه که منجر به انتشار حداقل یک مقاله در مجلات معتبرنمایه شده گردد، الزامی است . عنوان و پروپوزال طرح باید حداکثر ۴ ماه پس از شروع دوره به تصویب گروه آموزشی مربوطه برسد .

تبصره ۱

نامه پذیرش مقاله برای چاپ مورد قبول خواهد بود.

تبصره ۲

فلو موظف است نتیجه پروژه تحقیقاتی مصوب توسط گروه آموزشی را در جلسه دفاعیه ارائه دهد. در صورت عدم اتمام پروژه تحقیقاتی تا پایان دوره آموزش فلوشیپی حداکثر شش ماه جهت اتمام و ارائه نتیجه پروژه به فلو فرصت داده می‌شود. دفاع از پروژه در گروه مربوطه یکی از شرایط فراغت از تحصیل شناخته می‌شود. زمان دفاع در هر حال طوری تنظیم گردد که طول دوره از ۲۴ ماه بیشتر نشود.

۴-۱۶- خدمت فلو به طور تمام وقت و براساس برنامه گروه آموزشی می‌باشد. برنامه عادی از ۷ صبح تا ۱۷ شب و برنامه کشیک وفق تنظیم گروه آموزشی مربوطه خواهد بود.

تبصره: اشتغال فلو در رشته مربوطه در کلینیک ویژه، به شرط موافقت بخش آموزش‌دهنده حداکثر دو روز در هفته بلامانع است و پرداخت حق‌الزحمه این گروه از فلوها برابر مقررات کلینیک ویژه می‌باشد.

۵-۱۶- فلوهایی که با مأموریت آموزشی به دوره‌های فلوشیپ وارد می‌شوند مشمول کلیه مقررات و ضوابط دوره آموزشی مربوطه می‌باشند.

(ه) ارزشیابی پایان دوره

ماده ۱۷: دانشگاه تربیت‌کننده فلوشیپ موظف است بر طبق ضوابط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی از دانش‌آموختگان دوره‌های فلوشیپ ارزشیابی پایان دوره به عمل آورد. کسب حدنصاب قبولی در این آزمون از شرایط اتمام دوره فلوشیپ و صدور گواهینامه پایان دوره می‌باشد.

(و) مرخصی‌ها

(ماده ۱۸)

استفاده از مرخصی‌های سالیانه، استعلاجی و زایمان بر حسب مورد مجاز است.

۱-۱۸- هر فلو می‌تواند با رعایت مقررات، به ازای هر سال تحصیلی حداکثر ۱۵ روز از مرخصی سالیانه استفاده نماید. کل مرخصی سالیانه برای دوره ۱۸ ماه، ۲۲ روز خواهد بود. مدت مذکور جزء دوره آموزش محسوب می‌گردد.

۲-۱۸- هر فلو می‌تواند با ارائه گواهی پزشکی تأییدشده از سوی شورای پزشکی دانشگاه محل تحصیل از مرخصی استعلاجی استفاده نماید.

تبصره:

در صورتی که مدت مرخصی استعلاجی فلو از سه ماه تجاوز کند، ادامه دوره منوط به تأیید گروه آموزشی مربوطه خواهد بود و بنا به درخواست دانشگاه، دبیرخانه می‌تواند نسبت به معرفی فرد جایگزین اقدام نماید.

۳-۱۸- استفاده فلوهای خانم از چهارماه مرخصی زایمان برای یکبار در طول دوره بلامانع می‌باشد.

۴-۱۸- مدت زمان مرخصی‌های استعلاجی و زایمان جزء دوره آموزش محسوب نشده و به طول دوره افزوده می‌شود.

(ز) تغییر رشته، انتقال و میهمانی

ماده (۱۹)

پذیرفته‌شدگان دوره‌های فلوشیپ به هیچ عنوان مجاز به تغییر رشته نمی‌باشند.

ماده (۲۰)

انتقال پذیرفته‌شدگان جز در موارد ذیل ممنوع است:

الف) در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده دوره تکمیلی تخصصی برابر آئین‌نامه ارزشیابی بخش‌ها، انتقال فلوهای تکمیلی تخصصی پذیرفته شده به سایر بخش‌های مورد تأیید با نظر کمیته تدوین و ارزشیابی رشته و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ب) در صورتی که برابر آئین‌نامه ارزشیابی بخش‌ها، صلاحیت بخش آموزشی تکمیلی تخصصی به صورت موقت لغو گردد انتقال فلوهای پذیرفته شده تا احراز مجدد صلاحیت آموزشی، به سایر بخش‌های مورد تأیید، با نظر کمیته تدوین و ارزشیابی رشته و موافقت دانشگاههای مقصد بلامانع است.

ماده (۲۱)

میهمان شدن در دوره‌های فلوشیپ ممنوع می‌باشد.

ح) ترک تحصیل و انصراف از ادامه تحصیل

ماده (۲۲)

ترک تحصیل یا انصراف در طول دوره موجب انفصال از آموزش بشرح زیر می‌شود:

۱-۲۲- عدم مراجعه پذیرفته‌شدگان برای ثبت‌نام در موعد مقرر به منزله انصراف تلقی و موجب لغو پذیرش می‌شود.

۲-۲۲- در صورت ترک تحصیل و یا انصراف از آموزش، چنانچه مدت انفصال بیش از یک‌ماه نباشد با موافقت گروه آموزشی مربوطه، فلو مجاز خواهد بود به تحصیل بازگردد. مدت انفصال به دوره باقیمانده اضافه خواهد شد. در صورت انفصال بیش از یک‌ماه، فلو حق ادامه تحصیل در دوره مربوطه را نداشته و مطابق مقررات با وی رفتار می‌شود.

تبصره

اعلام انصراف تا پنجم آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف قطعی تلقی شده و بازگشت به تحصیل در آن دوره مجاز نمی‌باشد.

۳-۲۲- فلوهایی که ضمن تحصیل متقاضی انصراف می‌باشند باید درخواست انصراف خود را برای اخذ موافقت به دانشگاه محل تحصیل ارائه نمایند.

۴-۲۲- دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند در صورت موافقت، مراتب انصراف را حداکثر ظرف مدت دو هفته به مراجع ذیربط اعلام نمایند.

۵-۲۲- پرونده پذیرفته‌شدگان آزمون که حکم فلوشیپی آنان لغو می‌شود، باید به دفتر حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال گردد تا براساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود.

بخش چهارم: امور رفاهی

ماده ۲۳)

کمک هزینه تحصیلی فلوهای که دارای تعهد خدمت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند معادل ۸۰٪ حقوق و فوق‌العاده شغل استادیار پایه یک و ۵۰٪ مزایای طرح تمام‌وقتی از محل درآمدهای اختصاصی با تصویب هیأت امناء دانشگاه / دانشکده می‌باشد. میزان عیدی و افزایش سنواتی کمک هزینه تحصیلی فلوهای دوره تکمیلی تخصصی معادل استادیاران پایه یک می‌باشد.

۱-۲۳- فلوها در مدت مرخصی استحقاقی و حداکثر ۲ ماه مرخصی زایمان از کمک هزینه تحصیلی برخوردار می‌باشند.

۲-۲۳- در مدت مرخصی استعلاجی بیش از یک ماه، به فلوها کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

۳-۲۳- به فلوهایی که با مأموریت آموزشی در دوره‌های تکمیلی تخصصی شرکت می‌کنند کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد و حقوق و مزایای آنان توسط محل استخدام و براساس مقررات مربوطه پرداخت می‌شود.

۴-۲۳- به فلوهای آزاد (مشمول بند ۴-۱۳) کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد.

۵-۲۳- فلوهایی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی به صورت خویش‌فرما استفاده نمایند، می‌توانند با پرداخت ۵۰٪ حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

بخش پنجم: پایان دوره و صدور گواهی

ماده ۲۴) شرایط اتمام دوره بشرح زیر می‌باشد :

الف) تکمیل دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب هر رشته به گواهی بخش آموزشی مربوطه

ب) اعلام موفقیت در ارزشیابی پایان دوره که توسط بخش آموزش دهنده انجام می‌گیرد و لازم است شامل موارد ذیل باشد:

- توانمندی های عملی

- معلومات نظری

- مسئولیت پذیری

- رفتار حرفه ای و ارتباط مناسب با همکاران و بیماران

- ارزیابی log book یا شیوه دیگر آزمون به تشخیص گروه آموزشی مربوطه

نتیجه نهایی ارزشیابی در قالب یک کارنامه به دبیرخانه منعکس می‌گردد.

۱-۲۴- دانشگاه محل آموزش موظف است ظرف مدت دو هفته پس از پایان دوره، مراتب موفقیت فلو را به دبیرخانه و سایر مراکز ذیربط اعلام نماید.

۲-۲۴- دبیرخانه هیچگونه مدرک و یا گواهی تحت هیچ عنوان قبل از موفقیت در اتمام دوره و ارائه گواهی تسویه حساب قطعی برای فلوهای دوره فلوشیپ صادر نمی‌نماید.

۳-۲۴- گواهی دوره تکمیلی تخصصی پس از موفقیت در گذراندن دوره و اعلام فراغت از تحصیل و تسویه حساب قطعی، با امضاء مشترک رئیس دانشگاه محل آموزش و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی صادر می‌شود.

بخش ششم: راه‌اندازی دوره‌های فلوشیپ جدید:

ماده (۲۵)

پیشنهاد راه‌اندازی دوره‌های فلوشیپ جدید پس از وصول و کارشناسی اولیه در دبیرخانه به کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی و نیز هیات‌ممتحنه رشته تخصصی پیش‌نیاز ارائه می‌گردد. پس از انطباق با اهداف و ضوابط دوره، نظرات این دو مرجع به کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی ارجاع می‌گردد. تأیید ضرورت در این مرجع انجام خواهد شد.

ماده (۲۶) ابرام ضرورت در کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی و تصویب (تنفیذ آن) در شورا خواهد بود.

ماده (۲۷) پس از تصویب ضرورت رشته فلوشیپ جدید، دبیرخانه موظف است نسبت به تشکیل کمیته تدوین و ارزشیابی رشته مربوطه اقدام نماید. برنامه تنظیم‌شده در این کمیته به کمیسیون تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی ارجاع تا پس از تصویب در آن کمیسیون و ابرام در کمیسیون دائمی معین برای تنفیذ به شورا گزارش گردد.

تبصره

در مواردی که دوره‌های آموزشی طبق ضوابط قبلی راه‌اندازی شده است، تمدید مجوز آموزش دوره در مراکز دایر و نیز در سایر مراکز مورد تقاضا با تأیید کمیته تدوین و ارزشیابی برنامه دوره آموزش تکمیلی و تصویب کمیسیون دائمی معین شورا و تنفیذ شورا خواهد بود.

ماده (۲۸)

در موارد ابهام این آئین‌نامه، رفع ابهام به پیشنهاد کمیته تدوین و ارزشیابی و با تفسیر کمیسیون دائمی معین خواهد بود.

این دستورالعمل در ۲۸ ماده و ۲۱ تبصره در کارگروه مشورتی دوره‌های آموزش تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) مطرح و در هشتمین جلسه کمیسیون دائمی معین شورای آموزش پزشکی و تخصصی به تصویب رسید و در شصت و هشتمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی تنفیذ شد.